

VZAJEMNA KNJIŽNICA IN NJENE POVEZAVE Z OKOLJEM

- Pobudniki akcije "Vzajemna knjižnica" so bili:
Mariborska knjižnica, komisija za kulturo pri Občinskem svetu
ZSS Maribor in Kulturna skupnost Maribor
 - Vzajemna knjižnica je bila ustanovljena, ko so Samoupravni sporazum o vzajemni knjižnici organizacij združenega dela občine Maribor marca 1978 podpisale 4 delovne organizacije:
Gradis, Kreditna banka, Pinus-Rače in Svila
 - Do 31. decembra 1984 je samoupravni sporazum podpisalo 19 delovnih organizacij oziroma TOZD med njimi krožijo kolekcije, v kolekcije so vključene tudi knjige potujoče knjižnice
 - Samoupravni sporazum je na podlagi izkušenj doživel že tretjo dopolnitev in spremembo, predvsem pri členu, ki opredeljuje možnost pristopa in pri financiranju (4.5.8. člen). Nov je tudi 23. člen
 - Vzajemno knjižnico upravlja odbor vzajemne knjižnice (člen 18. in 19.)
 - 23. junija 1978. leta je bil sprejet Pravilnik o delovanju vzajemne knjižnice, ki tudi na podlagi razvoja in izkušenj doživlja dopolnitve in spremembe;
 - Izposojevališča VK so v različnih delovnih organizacijah različno zaživela. Kaj moramo zagotoviti, da uspeh ne bo izostal in bodo knjige prišle v roke delavcem:
1. Primeren prostor, ki naj ne bo oddaljen od vsakodnevnih "poti" delavcev, temveč nekje v središču njihovega bivanja na delu (obrat družbene prehrane, sejna soba, avla itd.)
 2. Kje stoji knjižna omara v tem prostoru (na najbolj vidnem mestu, vendar na takem, da ne bo ovirala drugega dela); ob njej, če je le mogoče, še nekaj miz in stolov (za razporeditev knjig pred izposajo in zato, da si bralec knjigo lahko ogleda sede, v miru)
 3. Čas izposoje je najprimernejši takrat, ko v prostor prihaja največ delavcev, oziroma, ko imajo čas za izbiro knjig, torej si v vsakem izposojevališču čas izposoje uredijo po svoje. Izposojevališče naj bo odprto 2 x tedensko.
 4. Kako izposojevalec knjigo ponudi, koliko kolekcij in posamezne knjige sam pozna,

5. obvešččenost izposojevalca v sodelovanju z vodjo vzajemne knjižnice in s strokovnimi službami Mariborske knjižnice
6. Obvešččenost delavcev o delovanju VK, o novi kolekciji, o zanimivih knjigah, o času izposoje itd. Za to obvešččenost skrbijo izposojevalci knjig v izposojevališčih VK: oglasne deske, razglasne postaje, ustna informacija, predvsem pa glasilo delovne organizacije in posebni, občasni Informatorji (ciklostil). Za obvešččenost skrbi tudi vodja vzajemne knjižnice, ki pripravlja posebna obvestila, predstavitev kolekcij, posameznih knjig, piše članke o vzajemni knjižnici itd.
7. Kulturni dogodek (literarni večer, srečanja z ustvarjalci, pogovori o knjigah, razstava slik, fotografij, nastop igralca, ljubiteljske kulturne skupine itd.), naj obeleži vsako menjavo kolekcije, važnejši kulturni dogodek leta ali pomembno obletnico
8. Vzajemna knjižnica, ki je organizacijska enota Mariborske knjižnice, je tesno povezana z odborom za knjigo in odborom za literarno dejavnost pri ZKO in vsemi družbenopolitičnimi organizacijami v občini.
Prav tako mora biti izposojevalec knjig v izposojevališču VK povezan z družbenopolitičnimi organizacijami svoje delovne organizacije, kajti vzajemna knjižnica v OZD naj sčasoma postane središče vsega dogajanja,
9. V OZD, podpisnicah samoupravnega sporazuma, je treba med mladimi organizirati tekmovanje za bralne značke. Dve možnosti: tekmovanje za Kidričevo bralno značko (za poglobljeno kritično branje družboslovnih del in del, ki opisujejo našo revolucionarno preteklost). Gradis in KB sta bila vključena v tekmovanje za Kidričevo bralno značko, vendar je uspešno zastavljena akcija po dveh letih zaspala. Pri organizaciji bralne značke tesno sodelujejo Mariborska knjižnica, Marksistični center in ZSMS v OZD.
10. Vodenje statistike v izposojevališču VK
11. Analiza izposoje: kakšne so želje in potrebe bralcev
12. Vsak delavec vzajemne knjižnice lahko postane avtomatično član Mariborske knjižnice in si na izkaznico, ki jo dobi v izposojevališču VK, lahko izposodi knjige v vseh enotah Mariborske knjižnice.

13. Marxistična knjižnica v OZD naj bi bila vključena v vzajemno knjižnico, vendar kolekcija ne kroži, ostane v OZD. Knjige marksistične knjižnice lahko na željo delovne organizacije obdelajo strokovne službe Mariborske knjižnice (obdelava po posebni pogodbi). Doslej so bile v MK obdelane knjige marksistične knjižnice za Kreditno banko in Metalno.
14. Izposojevalec knjig v izposojevališču vzajemne knjižnice se mora za svoje delo usposabljati (seminarji, delovni sestanki, stiki z vodjem vzajemne knjižnice).
15. V opisu del in nalog izposojevalca knjig v izposojevališču vzajemne knjižnice naj bi za to delo upoštevali določen čas, ki bi se v sistemizaciji predvidel kot del rednega dela in opisa v katalogu del in nalog.